

Context

Les lluites pel repartiment de poder en el si de la UE han desplaçat qualsevol possibilitat de debat social sobre la futura Constitució europea, fins al punt que pocs ciutadans en coneixen el seu contingut. La importància del text, però, és crucial en l'actual moment d'ampliació que viu Europa i en el context de globalització econòmica que estem vivint. Els ciutadans continuen sentint-se desconnectats dels centres de poder de la UE, el projecte de Constitució europea és una altra ocasió d'apropar-se al ciutadà, però si no s'obre un debat social real, corre el perill de ser desaprofitada un altre cop.

El text serà la font de les lleis europees que podran decidir qüestions tan rellevants com la política econòmica, social i, política. A més, resulta crucial, amb els reptes de la nova Europa ampliada, reformar la legitimitat democràtica de les institucions i els procediments de decisió de la Unió per tal d'adequar-los i actualitzar-los davant les feines presents i futures.

El mercat únic i la moneda única són elements claus de la integració europea, però el funcionament d'una Europa unida no pot reduir-se a aquests instruments; la integració europea ha d'incloure una unió social i una governança econòmica europea i evolucionar cap a una unió política basada en institucions democràtiques eficaces i en el ple reconeixement dels drets civils i socials.

Aquest projecte de Constitució europea representa una millora clara respecte als tractats actuals de la UE. Però, és menys ambiciosa i menys eficaç que la que va proposar la CES, quedant, a més a més, per sota de les recomanacions de la Convenció Europea ja que el projecte inicial ha estat àmpliament modificat pels governs. Tot i així, ha rebut el suport de la CES, que ha decidit que malgrat les seves debilitats constitueix un pas endavant cap un marc europeu millorat.

La Constitució entrarà en vigor quan tots els estats membres l'hagin ratificat. Hi ha un període de dos anys.

Ens preocupa, sobretot, que les decisions que prengui la UE siguin coherents i eficaces per aconseguir els objectius de la UE: la pau, la plena ocupació i el benestar dels pobles (i no el repartiment de quotes de poder entre els governs...).

Articulat

Resum i destacats

PART I

■ Títol I Definició i objectius de la Unió

✘ Art. 1 Creació de la Unió

✘ Art. 2 Valors de la Unió

Respecte a la **dignitat humana**, **llibertat**, **democràcia**, **igualtat**, **Estat de Dret** i respecte als **Drets Humans**.

✘ Art. 3 Objectius de la Unió

Promoure la **pau**, crear un **espai de llibertat**, **seguretat i justícia** sense fronteres interiors i un **mercat únic** on la **competència** sigui **lliure**. S'ha de basar en un creixement econòmic equilibrat, en una **economia social de mercat** altament competitiva, que tendeixi a la **plena ocupació**, al **progrés social** i a la protecció i millora de la qualitat del **medi ambient**.

Combatre la **marginació social** i la **discriminació** i fomentar la justícia i la **protecció social**, la **igualtat entre dones i homes** i la protecció dels **drets de l'infant**.

Fomentar la **cohesió econòmica, social i territorial** i la solidaritat entre els estats membres.

Respectar la **diversitat cultural i lingüística** i vetllar per la preservació i el desenvolupament del patrimoni cultural.

✘ Art. 4 Llibertats fonamentals i no discriminació

Lliure circulació de persones, béns, serveis i capitals i **llibertat d'establiment**.

✘ **Art. 5 Relacions entre la Unió i els estats membres**

La Unió ha de respectar la identitat nacional dels estats membres, inherent a les estructures fonamentals polítiques i constitucionals d'aquest, també en allò que respecta a l'autonomia regional. Ha de respectar les funcions de l'estat, en particular en aquelles que tenen per objecte garantir la seva integritat territorial i salvaguarda de la seguretat interior.

✘ **Art. 6 Personalitat jurídica**

■ **Títol II Drets fonamentals i ciutadania de la Unió**

✘ **Art. 7 Drets fonamentals**

Carta de Drets Fonamentals. Formen part del dret de la Unió com a principis generals.

✘ **Art. 8 Ciutadania de la Unió**

■ **Títol III Competències de la Unió**

✘ **Art. 9 Principis Fonamentals**

La delimitació de les competències de la Unió es regeix pel **principi de d'atribució**, és a dir, la Unió actua dins dels límits de les competències que li atribueixen els estats a la Constitució.

L'exercici de les competències es regeix pel **principi de subsidiarietat** i proporcionalitat, és a dir, en aquells àmbits que no siguin de la seva competència exclusiva, la Unió intervindrà només en la mesura que els objectius de l'acció no puguin ser assolits de manera suficient pels estats, tant a nivell central com regional o local.

✘ **Art. 10 Dret de la Unió**

Està per sobre del dret estatal.

✘ **Art. 11 Categories de competències**

Competència exclusiva. Només la Unió pot legislar i adoptar actes jurídicament vinculants, els estats ho poden fer només si la Unió els ho autoritza.

Competència compartida. La Unió i els estats membres tenen potestat per legislar.

La Unió disposa de competència per promoure i garantir la coordinació de les polítiques econòmiques i d'ocupació dels estats.

La Unió disposa de competència per definir i realitzar una política exterior i de seguretat comuna que inclou la definició progressiva d'una política comuna de defensa.

✘ **Art. 12 Competències exclusives**

Funcionament del mercat **interior: política monetària, política comercial comuna, unió duanera**, conservació dels recursos biològics comuns dins de la política pesquera comuna.

Signar acords internacionals.

✘ **Art. 13 Àmbits de competència compartida**

Mercat interior; espai de llibertat, seguretat i justícia; agricultura i pesca; transport i xarxes transeuropees; energia; política social (definita a la part III); cohesió econòmica, social i territorial; medi ambient; protecció dels consumidors; aspectes comuns de seguretat en matèria de salut pública.

✘ **Art. 14 Coordinació de les polítiques econòmiques i d'ocupació**

La Unió ha d'adoptar les **orientacions generals** de les polítiques econòmiques.

La Unió ha de garantir la **coordinació de les polítiques d'ocupació** adoptant les **directrius**.

La Unió pot adoptar iniciatives per tal de garantir la **coordinació de les polítiques socials** dels estats.

✘ **Art. 15 Política exterior i de seguretat comuna**

Els estats han de **recolzar activament i sense reserves** la política exterior i de seguretat comuna, amb esperit de lleialtat i solidaritat mútua i han de respectar els actes que adopti la Unió en aquest àmbit.

✘ **Art. 16 Àmbits de l'acció de recolzament, coordinació o complement**

Indústria; protecció i millora de la salut humana; educació, formació professional, joventut i esport; cultura; protecció civil.

■ **Títol IV Institucions de la Unió**

✘ **Art. 19 Parlament Europeu**

Exerceix **conjuntament amb el Consell de Ministres** la funció legislativa i la **funció pressupostària**, així com funcions de **control polític i consultives**. Escull el president de la Comissió.

Escollit per sufragi universal, directe i secret per un mandat de cinc anys. La representació decreixent proporcional, amb un mínim de 4 membres per estat.

✘ **Art. 20 Consell Europeu**

Defineix **orientacions i prioritats** de les polítiques generals. No té cap funció legislativa. Compost pels caps d'estat o de govern, el seu president i el president de la Comissió. S'ha de pronunciar **per consens**.

✘ **Art. 21 President del Consell Europeu**

Assumeix la **representació exterior** de la Unió sense perjudici del Ministre d'Afers Exteriors.

✘ **Art. 22 Consell de Ministres**

Exerceix **juntament amb el Parlament** la funció legislativa.

✘ **Art. 23 Formacions del Consell de Ministres**

Consell Legislatiu i d'Afers Generals
Consell d'Afers Exteriors

✘ **Art. 25 Comissió Europea**

Supervisa l'**aplicació del dret** de la Unió sota el control del Tribunal de Justícia. **Executa el pressupost** i gestiona els programes. Adopta les **iniciatives de la programació** anual i plurianual de la Unió amb l'objectiu d'**arribar a acords interinstitucionals**.

✘ **Art. 26 President de la Comissió Europea**

✘ **Art. 27 Ministre d'Afers Exteriors de la Unió**

Contribueix amb les seves **propostes** a la formulació de la política exterior comuna i a **executar-la** com a mandatari del Consell de Ministres.

✘ **Art. 28 Tribunal de Justícia**

✘ **Art. 29 Banc Central Europeu**

✘ **Art. 30 Tribunal de Comptes**

✘ **Art. 31 Organismes Consultius de la Unió**

Constitució Europea UGT de Catalunya

- **Comitè de les Regions**, composta per representants dels ens regionals i locals, que siguin titulars d'un mandat electoral en una assemblea escollida.
- **Comitè Econòmic i Social**, compost per **representants** de les **organitzacions empresarials, de treballadors** i d'altres sectors en representació de la societat civil.

■ Títol V **Exercici de les competències de la Unió**

✘ **Art. 32 Actes jurídics de la Unió**

- **Llei europea** – Obligatòria d'aplicació directa.
- **Llei marc europea** – Obligatòria, L'estat escull els mitjans.
- **Reglament europeu** – Acte no legislatiu de compliment obligatori.
- **Decisió europea** – No legislatiu. Obligatori. Es poden designar destinataris (només ells obligatoris).
- **Recomanacions i dictàmens** – no vinculants.

✘ **Art. 33 Actes legislatives**

Adoptades conjuntament pel Parlament Europeu i el consell de Ministres a proposta de la Comissió. Si no arriben a cap acord no hi ha llei.

✘

Art. 34 Actes no legislatives

Les adopten el Consell de Ministres i la Comissió.

✘ **Art. 36 Actes d'execució**

✘ **Art. 40 Disposicions particulars relatives a l'execució de la política comuna de seguretat i defensa**

✘ **Art. 42 Clàusula de solidaritat**

■ Títol VI **Vida democràtica de la Unió**

✘ **Art. 44 Principi d'igualtat democràtica**

La Unió ha de respectar en totes les seves activitats el principi de la igualtat dels seus ciutadans.

✘ **Art. 45 Principi de democràcia representativa**

Els ciutadans estan directament representats a la Unió a través del Parlament Europeu.

Els estats a través de Consell Europeu i el Consell de Ministres.

✘ **Art. 46 Principi de democràcia participativa**

Constitució Europea UGT de Catalunya

✘ Art. 47 **Interlocutors socials i diàleg social autònom**

La UE reconeix i promou el paper dels interlocutors socials a escala de la Unió, tenint en compte la diversitat dels sistemes nacionals i ha de facilitar el diàleg entre ells.

✘ Art. 48 Defensor del poble europeu

■ Títol VII **Finances** de la Unió

■ Títol VIII La Unió i el seu **entorn pròxim**

✘ Art. 56 La Unió i el seu entorn pròxim

■ Títol IX **Pertinença** a la Unió

✘ Art. 57 Requisits de pertinença i procediment d'adhesió a la Unió

✘ Art. 59 Retirada voluntària de la Unió

És en aquesta primera part on s'estableixen les finalitats per a les que es crea la Unió Europea: la pau, el benestar dels pobles, un **desenvolupament equilibrat dins una economia social de mercat i plena ocupació**.

S'inclouen com a valors de la UE: la **solidaritat**, la **igualtat**, la **justícia social**, la **plena ocupació**, l'**economia social de mercat**, la **igualtat de gènere** i el **desenvolupament sostenible**.

És la part més innovadora i proporciona un nou marc d'acció a la UE després de l'ampliació.

Cal destacar/s'han aconseguit avenços:

- ✓ **Importants objectius, principis i valors** (com la solidaritat, la igualtat, la no discriminació, la igualtat entre homes i dones, etc.) queden **reforçats**.
- ✓ Les **capacitats de bloqueig es redueixen** per l'abolició del vet nacional en determinades àrees.
- ✓ Es concedeixen **nous poders al Parlament Europeu** en matèria de **legislació i pressupost** anual de la UE (incloent agricultura).

Constitució Europea UGT de Catalunya

- ✓ L'increment de les **competències** del **Parlament Europeu**, l'elecció del president de la Comissió, l'establiment del **principi de democràcia participativa** i del **diàleg social** suposen avenços cap a una democratització més gran de la UE.
- ✓ La UE adquireix **una personalitat jurídica** única.
- ✓ La **disminució de les matèries subjectes a la unanimitat**, la més gran estabilitat del president del Consell Europeu, la **supressió de la Presidència rotatòria** i la **nova fórmula més senzilla per a la presa de decisions** (majoria dels estats membres que representin al 60% de la ciutadania) són innovacions que han de contribuir a una major eficàcia i transparència de la UE.
- ✓ Les **presidències col·lectives de 18 mesos** substitueixen la presidència rotatòria de sis mesos, cosa que ha de garantir una **major coherència a les activitats**.
- ✓ El nou **President del Consell Europeu** ha de ser elegit per dos anys i mig, cosa que ha de donar **més visibilitat** a la seva funció i reforçar el seu paper de coordinació.
- ✓ El fet de crear el càrrec de **Ministre Europeu d'Afers Exteriors** ha de fer que la UE pugui parlar amb una sola veu i tenir un **paper més visible a l'escena internacional**.
- ✓ La **codecisió** (entre el Consell de Ministres i el Parlament, en peü d'igualtat) és el procediment legislatiu normal. Dels principals òrgans de la UE – Parlament Europeu, Consell Europeu, Consell de Ministres i Comissió Europea–, només el Parlament és elegit per sufragi universal, però no té capacitat legislativa plena.
- ✓ S'instaura un nou sistema de vot de “doble majoria”, d'estats i de població (la Convenció havia proposat 50% dels Estats membres i 60% de la població, però la CIG ha augmentat aquests percentatges a 55 i 65 respectivament, afegint, desafortunadament, moltes disposicions complementàries, mecanismes de seguretat i excepcions, compensant-ho amb la possibilitat

Constitució Europea

UGT de Catalunya

d'instaurar cooperacions reforçades entre aquells estats membres que ho desitgin).

- ✓ Un **conjunt simplificat d'instruments legals**; les lleis europees i les lleis marc europees **substitueixen les directives i els reglaments**.

PART II
CARTA DE DRETS FONAMENTALS

■ **Títol I Dignitat**

- ✘ Art. II-1 Dignitat humana
- ✘ Art. II-2 Dret a la vida
- ✘ Art. II-3 **Dret a la integritat de la persona**

Física i psíquica. Es prohibeixen les pràctiques eugenístiques i en particular les que tenen per finalitat la selecció de les persones. Es prohibeix la clonació humana.

- ✘ Art. II-4 Prohibició de la tortura i de tractes degradants
- ✘ Art. II-5 **Prohibició de l'esclavitud i el treball forçat**

■ **Títol II Llibertats**

- ✘ Art. II-6 Dret a la llibertat i a la seguretat
- ✘ Art. II-7 Respecte a la vida privada i familiar
- ✘ Art. II-10 Llibertat de pensament, consciència i religió
- ✘ Art. II-11 Llibertat d'expressió i informació
- ✘ Art. II-12 **Llibertat de reunió i associació**

A tots els nivells, especialment en els àmbits polític, sindical i cívic, el que implica el **dret de tota persona a fundar sindicats amb altres persones i a afiliar-s'hi per a la defensa dels seus interessos.**

- ✘ Art. II-14 Dret a l'educació
- ✘ Art. II-15 **Llibertat professional i dret a treballar**

De buscar feina, de treballar, d'establir-se o de prestar serveis a qualsevol estat membre.

- ✘ Art. II-16 **Llibertat d'empresa**
- ✘ Art. II-17 Dret a la propietat
- ✘ Art. II-18 Dret d'asil
- ✘ Art. II-19 Protecció en cas de devolució, expulsió i extradició.

■ **Títol III Igualtat**

- ✘ Art. II-20 Igualtat davant la llei

✘ **Art. II-21 No discriminació**

Es prohibeix tota discriminació, i en particular l'exercida per raó de sexe, raça, color, orígens ètnics o socials, característiques genètiques, llengua, religió o conviccions, opinions polítiques o de qualsevol altre tipus, pertinença a una minoria nacional, patrimoni, naixement, discapacitat, edat o orientació sexual.

✘ **Art. II-22 Diversitat cultural, religiosa i lingüística**

✘ **Art. II-23 Igualtat entre homes i dones**

Es garanteix en tots els àmbits, inclòs en matèria d'ocupació, treball i retribució.

No impedeix el manteniment o l'adopció de mesures que ofereixin avantatges concretes en favor del sexe menys representat.

✘ **Art. II-25 Dret de les persones grans**

A portar una vida digna i independent i a participar de la vida social i cultural.

✘ **Art II-26 Integració de les persones discapacitades**

A beneficiar-se de mesures que garanteixin la seva autonomia, la seva **integració social, professional** i de participació en la vida de la comunitat.

■ **Títol IV Solidaritat**

✘ **Art. II-27 Dret a la informació i consulta dels treballadors a l'empresa**

S'ha de **garantir** a les treballadores i treballadors i/o als seus representants, **als nivells adequats, la informació i consulta amb suficient antelació.**

✘ **Art II-28 Dret a la negociació i a l'acció col·lectiva**

Els treballadors i els empresaris, o les seves organitzacions, tenen dret a negociar i celebrar **convenis col·lectius**, als nivells adequats i a emprendre, en cas de conflicte d'interessos, **accions col·lectives, inclosa la vaga.**

✘ **Art. II-29 Dret d'accés als serveis gratuïts de col·locació.**

✘ **Art. II-30 Protecció en cas d'acomiadament injustificat.**

✘ **Art. II-31 Condicions de treball justes i equitatives**

A treballar en condicions que respectin la seva **salut, seguretat i dignitat. Limitació del temps màxim de treball, períodes de descans diaris, setmanals i vacances anuals retribuïdes.**

✘ **Art. II-32 Prohibició del treball infantil i protecció dels joves a la feina**

✘ **Art. II-33 Vida familiar i vida professional**

Dret a la **protecció davant l'acomiadament** relacionat amb la maternitat. Dret a un **permís pagat per maternitat i permís parental** per motiu de **naixement i/o adopció**.

✘ **Art. II-34 Seguretat Social i ajuda social**

La Unió reconeix i respecta el dret d'accés a les prestacions de Seguretat Social i als serveis socials que garanteixen una protecció en casos com la **maternitat, malaltia, els accidents laborals, la dependència o la vellesa, així com la pèrdua de la feina**.

Per combatre l'**exclusió social i la pobresa**, la Unió reconeix i respecta el dret a l'ajuda social i a una ajuda d'habitatge per garantir una existència digna a tots aquells que no disposin de recursos suficients.

✘ **Art. II-35 Protecció de la salut**

✘ **Art. II-37 Protecció del medi ambient**

■ **Títol V Ciutadania**

✘ **Art. II-41 Dret a una bona administració**

Les institucions, organismes i agències de la Unió han de tractar els afers del ciutadà, de manera imparcial i equitativa dins d'un termini raonable de temps. Tota persona té dret a ser escoltada i accedir a l'expedient que l'afecti.

✘ **Art. II-43 El Defensor del poble europeu**

✘ **Art. II-44 Dret de Petició**

Davant el Parlament Europeu.

✘ **Art. II-45 Llibertat de circulació i de residència**

■ **Títol VI Justícia**

■ **Títol VII Disposicions generals aplicables a la interpretació i aplicació de la carta**

Constitució Europea UGT de Catalunya

Aquesta segona part recull la Carta de Drets Fonamentals aprovada a Niça, per tant aquests drets tenen un **caràcter jurídicament vinculant**, tant per als **ciutadans** que els **poden exigir**, com per als **governos** i poders públics, que **han de garantir-los**. Cal destacar entre aquests **drets el de negociar** i celebrar **convenis col·lectius**, i el d'emprendre **accions col·lectives per a la defensa dels interessos dels treballadors i treballadores**, inclosa la **vaga**.

La CES va reclamar la seva incursió prèviament i durant les reunions de la Convenció.

PART III
POLÍTIQUES I FUNCIONAMENT DE LA UNIÓ

■ **Títol I Clàusules d'aplicació general**

■ **Títol II De la no discriminació i la ciutadania**

Art. III-7

La prohibició de les discriminacions per raons de nacionalitat s'ha de regular mitjançant **lleis o lleis marc europees**.

Art. III-8

Es poden establir, mitjançant llei o llei marc europea del Consell de Ministres, mesures adients per lluitar contra la discriminació per motius de sexe, origen racial o ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual. El Consell de Ministres s'ha de pronunciar **per unanimitat**.

Art. III-9

L'exercici del dret de **lliure circulació i residència** s'ha de garantir per mesures regulades per **lleis o lleis marc europees**. El Consell de Ministres s'ha de pronunciar per **unanimitat** prèvia consulta del Parlament Europeu.

Art. III-12

Les llengües en les que tot ciutadà de la Unió pot dirigir-se a les institucions s'enumeren a l'article IV-10.

■ **Títol III de l'acció i polítiques interiors**

Secció 1 Establiment del mercat interior

Art. III-14

El mercat interior implica un espai sense fronteres interiors, en el que la **lliure circulació** de mercaderies, persones, serveis i capitals estigui garantida.

Constitució Europea UGT de Catalunya

El Consell de Ministres ha d'adoptar, a proposta de la Comissió, els **reglaments o decisions europees** que defineixin les orientacions i condicions necessàries per assegurar un progrés equilibrat en el conjunt dels sectors considerats.

Secció 2 Lliure circulació de persones i serveis

Subsecció 1 TREBALLADORS

Art. III-18

Els treballadors tenen dret a circular lliurement dins de la Unió. Es **prohibeix tota discriminació** per raó de nacionalitat entre els treballadors dels estats membres respecte a l'ocupació, la retribució i la resta de condicions de treball.

Els treballadors tenen **dret a respondre ofertes de feina i a desplaçar-se** lliurement pel territori amb aquesta finalitat.

Art. III-19

Les mesures necessàries per fer efectiva la lliure circulació de treballadors s'han d'establir mitjançant **lleis o lleis marc europees**. S'han d'adoptar **prèvia consulta del Consell Econòmic i Social**.

Han d'anar especialment encaminades a:

- assegurar la **col·laboració entre administracions nacionals de treball**,
- **eliminar** aquells procediments i pràctiques administratives, així com els terminis d'accés a les feines disponibles, que resultin de la **legislació nacional que suposin un obstacle** per a la liberalització del moviment dels treballadors,
- **eliminar** tots els terminis i altres restriccions de les **legislacions nacionals** que imposin als treballadors d'altres estats membres **condicions diferents dels treballadors nacionals** per a la lliure elecció de la feina,
- **establir els mecanismes adequats per posar en relació ofertes i demandes** adequats per facilitar l'equilibri en condicions tals que no es posi en perill el nivell de vida i ocupació de les diverses regions i indústries.

Art. III-20

Els estats han de facilitar, en el marc d'un **programa comú**, l'**intercanvi de treballadors joves**.

Art. III-21

En matèria de **seguretat social** cal establir mitjançant lleis o lleis marc les **mesures necessàries** per fer possible la lliure circulació de persones, creant especialment un sistema que **permeti garantir als treballadors immigrants, assalariats, no assalariats**:

- l'acumulació de tots els períodes presos en consideració per les diferents legislacions nacionals per adquirir i conservar el dret de prestacions socials,
- el pagament de les prestacions socials a les persones que resideixin als estats de la Unió.

Subsecció 2 Llibertat d'establiment

Subsecció 3 Llibertat de prestació de serveis

Secció 3 Lliure circulació de mercaderies

Subsecció 1 Unió duanera

Subsecció 2 Cooperació duanera

Subsecció 3 Prohibició de restriccions quantitatives

Secció 4 Capital i pagaments

Queden prohibides les restriccions, tant als moviments de capitals com als pagaments entre estats membres i entre estats membres i tercers països.

Art. III-46

S'estableixen, mitjançant **lleis o lleis marc** europees, mesures relatives als **moviments de capitals**, amb destí a tercers països o procedents d'ells, que suposin inversions directes, incloses les immobiliàries, l'establiment, la prestació de serveis financers o l'admissió de valors als mercats de capitals.

Secció 5 Normes sobre competència

Subsecció 1 Normes aplicables a les empreses

Subsecció 2 Ajudes atorgades pels Estats membres

Secció 6 Disposicions fiscals

Secció 7 Aproximació de les legislacions

CAPÍTOL II POLÍTICA ECONÒMICA I MONETÀRIA

Secció 1 Política econòmica

Secció 2 Política monetària

Art. III-77

L'objectiu del Sistema Europeu de Bancs és mantenir l'estabilitat de preus.

Secció 3 Disposicions institucionals

Secció 3 bis Disposicions específiques per als estats membres que formin part de la zona euro.

Secció 4 Disposicions transitòries

CAPÍTOL III POLÍTIQUES D'ALTRES ÀMBITS ESPECÍFICS

Secció 1 Ocupació

Art. III-97

La Unió i els estats s'han d'esforçar per desenvolupar una **estratègia coordinada d'ocupació**.

Art. III-98

Els Estats membres han de considerar el **foment de l'ocupació com un tema d'interès comú**.

Art. III-99

La Unió ha de contribuir a un alt nivell d'ocupació mitjançant el **foment de la cooperació** entre els estats membres, recolzant, i en cas necessari **completant les seves respectives accions**. En fer-ho, s'han de respectar plenament les competències dels estats membres.

Art. III-100

El Consell Europeu ha d'examinar anualment la situació de l'ocupació a la Unió i **adoptar conclusions**, basant-se en un informe que anualment elaboraran el Consell de Ministres i la Comissió.

Basant-se en les conclusions del Consell Europeu, el **Consell de ministres ha d'adoptar anualment, a proposta de la Comissió, orientacions que els estats membres hauran de tenir en compte en les seves respectives polítiques d'ocupació**.

Art. III-101

Poden establir-se lleis o lleis marc europees com a mesures de foment per a la cooperació entre els estats.

També iniciatives destinades a desenvolupar intercanvis d'informació i bones pràctiques, facilitar anàlisis comparatives i assessorament i promoure plantejaments innovadors i avaluar experiències recorrent a projectes pilot.

No inclouen l'harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels estats.

Art. III-102

Es crea un Comitè de l'Ocupació. Consultiu.

Secció 2 Política Social

Art. III-104

La Unió **recolza i complementa** l'acció dels Estats en els següents àmbits:

- La millora de l'entorn de la feina per protegir la salut i la seguretat dels treballadors.
- Les condicions de treball.
- La seguretat social i la protecció social dels treballadors.
- La protecció dels treballadors en cas de rescissió del contracte laboral.
- La informació i consulta dels treballadors.
- La representació i la defensa col·lectiva dels interessos dels treballadors i dels empresaris, inclosa la congestió.
- Les condicions de treball dels nacionals de tercers països que resideixin legalment a la Unió
- La interrogació de persones excloses del mercat laboral.
- La igualtat entre homes i dones respecte a les oportunitats del mercat laboral i el tracte a la feina.
- La lluita contra l'exclusió social.
- La modernització dels sistemes de protecció social.

Es poden establir **lleis o lleis marc europees, i mesures per fomentar la cooperació** entre els estats membres per millorar els coneixements, desenvolupar l'intercanvi d'informació i les bones pràctiques, promoure fórmules innovadores i avaluar experiències, amb l'exclusió de tota l'harmonització de les disposicions legals i reglamentàries dels estats membres.

Tot estat membre pot confiar en els **interlocutors socials**, a petició conjunta d'aquests, l'aplicació de les lleis marc europees.

Cal assegurar que, en la data en la que hagin d'estar aprovades les lleis marc europees, els interlocutors socials hagin establert mitjançant un acord, les disposicions necessàries. L'estat ha de prendre totes les disposicions necessàries per poder garantir els resultats fixats per aquestes lleis marc.

Aquest article no s'aplica a les remuneracions, al dret d'associació i sindicació, al dret de vaga ni al dret de tancament patronal.

Art. III-105

La Comissió té el deure de fomentar la consulta als interlocutors socials a nivell de la Unió, i vetllar per tal que totes les parts rebin un recolzament equilibrat.

La Comissió ha de consultar als interlocutors socials sobre l'orientació de l'acció de la Unió en política social. Aquests han d'emetre un dictamen.

Art. III-106

El diàleg entre interlocutors socials en l'àmbit de la Unió pot conduir, si aquests ho volen, a l'establiment de relacions convencionals, **acords inclosos**.

Art. III-107

La Comissió ha de fomentar la col·laboració entre els estats membres i facilitar la coordinació de les seves accions en els àmbits de política social següents:

- ocupació
- dret al treball i condicions de treball
- formació i perfeccionament professionals
- seguretat social
- protecció contra els accidents de treball i malalties professionals
- higiene a la feina
- dret de sindicació i negociacions col·lectives entre empresaris i treballadors

Art. III-108

Cada estat membre ha de garantir l'aplicació del **principi d'igualtat de retribució** entre treballadors i treballadores per un mateix treball.

Art. III-111

Es crea un **Comitè de Protecció Social**, de caràcter consultiu, per fomentar la cooperació en matèria de protecció social entre els estats membres i amb la Comissió.

Subsecció 1 Fons Social Europeu

Secció 3 Cohesió econòmica, social i territorial

Secció 4 Agricultura i pesca

Secció 5 Medi Ambient

Art. III-129

L'acció de la Unió s'ha de basar en els principis de cautela i d'acció preventiva, en el principi de correcció dels atemptats al medi ambient i en el principi que **qui contamina paga**.

Art. III-130

Les accions s'han d'establir mitjançant lleis o **lleis marc europees**.

Secció 6 Protecció dels consumidors

Secció 7 Transports

Secció 8 Xarxes transeuropees

Secció 9 Investigació i desenvolupament tecnològic i espai

Secció 10 Energia

CAPÍTOL IV ESPAI DE LLIBERTAT, SEGURETAT i JUSTÍCIA

Secció 1 Disposicions generals

Secció 2 Polítiques sobre controls a les fronteres, asil i immigració

Secció 3 Cooperació judicial en matèria civil

Secció 4 Cooperació judicial en matèria penal

Secció 5 Cooperació policial

**CAPÍTOL V ÀMBITS EN ELS QUE LA UNIÓ POT DECIDIR REALITZAR
UNA ACCIÓ DE COORDINACIÓ, COMPLEMENT O RECOLZAMENT**

Secció 1 Salut pública

Secció 2 Indústria

Secció 3 Cultura

Secció 4 Educació, formació professional, joventut i esports

Art. III-182

La Unió ha de contribuir al desenvolupament d'una **educació de qualitat** fomentant la **cooperació entre els estats membres**, recolzant i **complementant**, quan sigui necessari, l'acció dels estats. Respecta la responsabilitat dels estats quant als continguts, l'organització interna del sistema educatiu i la seva diversitat cultural i lingüística.

Art. III-183

La Unió ha de desenvolupar **una política de formació professional** que reforci i **completi** les accions dels estats, respectant la responsabilitat en allò relatiu al contingut i l'organització.

Secció 5 Protecció civil

Secció 6 Cooperació administrativa

■ **Títol IV de l'associació dels països i territoris d'ultramar**

■ **Títol V de l'acció exterior de la Unió**

CAPÍTOL I DISPOSICIONS D'APLICACIÓ GENERAL

CAPÍTOL II POLÍTICA EXTERIOR I DE SEGURETAT COMUNA

Secció 1 Política comuna de seguretat i defensa

Secció 2 Disposicions financeres

CAPÍTOL III POLÍTICA COMERCIAL COMUNA

CAPÍTOL IV COOPERACIÓ AMB TERCERS PAÏSOS I AJUDA

HUMANITÀRIA

Secció 1 Cooperació per al desenvolupament

Secció 2 Cooperació econòmica, financera i tècnica amb tercers països

Secció 3 Ajuda humanitària

CAPÍTOL V MESURES REESTRICTIVES

CAPÍTOL VI ACORDS INTERNACIONALS

CAPÍTOL VII RELACIONS DE LA UNIÓ AMB LES ORGANITZACIONS INTERNACIONALS, TERCERS PAÏSOS I DELEGACIONS DE LA UNIÓ

CAPÍTOL VIII APLICACIÓ DE LA CLÀUSULA DE SOLIDARITAT

■ **Títol VI del funcionament de la Unió**

CAPÍTOL I DISPOSICIONS INSTITUCIONALS

Secció 1 Institucions

Subsecció 1 El Parlament Europeu

Subsecció 2 El Consell Europeu

Subsecció 3 El Consell de Ministres

Subsecció 4 La Comissió

Subsecció 5 El Tribunal de Justícia

Subsecció 6 El Tribunal de Comptes

Secció 2 Organismes consultius de la Unió

Subsecció 1 El Comitè de les Regions

Art. III-294

Ha de ser consultat pel Parlament, pel Consell de Ministres o per la Comissió, en particular pels casos de cooperació transfronterera.

Subsecció 2 El Comitè Econòmic i Social

Art. III-296

El Consell de Ministres ha d'adoptar, mitjançant decisió europea, la llista de membres en conformitat amb les propostes de cada estat.

Art. III-298

Ha de ser preceptivament consultat pel Parlament, el Consell de Ministres o per la Comissió. Pot emetre **dictàmens**.

Secció 3 El Banc Europeu d'Inversions

Secció 4 Disposicions comunes a les institucions, organismes i agències de la Unió

CAPÍTOL II DISPOSICIONS FINANCERES

Secció 1 Marc financer plurianual

Secció 2 Pressupost anual de la Unió

Secció 3 Execució del pressupost i aprovació de la gestió

Secció 4 Disposicions comunes

Secció 5 Lluita contra el frau

CAPÍTOL III COOPERACIONS REFORÇADES

■ Títol VII Disposicions comunes

Suspens !!!

La CES no valora positivament aquesta part de la Constitució.

El fet que la Convenció no hagi pogut dedicat el temps necessari a aquesta part fa que tingui moltes contradiccions amb les dues primeres parts.

Hauria estat necessari que aquesta tercera part del projecte concretés les polítiques per tenir un eficaç govern econòmic europeu amb objectiu de la plena ocupació i el compliment dels objectius de la cimera de Lisboa.

(Reivindicacions) **Cal:**

- ✓ Que s'estableixin **instruments eficaços** per aconseguir els **objectius** assenyalats a la **part I i II: plena ocupació, justícia social, solidaritat, cohesió social i territorial.**
- ✓ Que totes les **matèries de política social** i de fiscalitat es decideixin **per majoria qualificada i no per unanimitat**
- ✓ Que s'estableixin **instruments que garanteixin l'exercici dels drets sindicals transnacionals** assenyalats a la **part II.**

PART IV
DISPOSICIONS GENERALS I COMUNES

Art IV-1 Els símbols de la Unió

Els símbols europeus (bandera, himne, euro...) estan inscrits al text.

Art IV-7 Procediment de revisió del Tractat

Art IV-8 Adopcions, ratificació i entrada en vigor del Tractat

Art IV-10 **Llengües**

Alemany, danès, espanyol, fins, francès, grec, angles, irlandès, italià, neerlandès, portuguès, suec, txec, estonià, letó, lituà, hongarès, maltès, polonès, eslovè i eslovac.

Es refereix als mètodes de revisió i als mecanismes que permeten abandonar la Unió Europea.

Idees força a favor

Tot i que els objectius que la CES va plantejar a la Convenció no han estat acceptats en la seva totalitat, ha resolt recolzar la Constitució, malgrat els seus límits- perquè els avantatges que aporta als treballadors i treballadores i als ciutadans són reals i representen una millora: “La nova Constitució és imperfecta, alguns punts són dèbils, però és l'única que tenim a sobre la taula”.

■ La CES ha apostat de manera clara per una Constitució europea bàsicament com ha sortit de la Convenció Europea. És millorable, l'hem de prendre com un punt de partida.

■ L'aprovació d'aquest document és important a la llum de la nova situació que s'ha creat després de la reunificació europea, realitzada per l'adhesió dels deu nous estats membres de la UE al maig de 2004.

■ Cal més Europa com a única forma de fer front amb força al procés de mundialització, no per negar-lo, però sí per intervenir-hi amb l'ànim de democratitzar-lo, socialitzar-lo i, impedir que el model social europeu acabi sent una de les seves víctimes.

■ No pot continuar existint una moneda única sense estar emmarcada en un autèntic govern econòmic de la Unió.

■ La carta europea constitueix una fita i un èxit en el procés de constitucionalització europeu. És el principi d'una codificació políticament acordada de drets i valors comuns per als seus estats membres, que cal que la UE respecti. Serà fonamental per fer veure als treballadors i treballadores i als ciutadans que els estats membres, malgrat les seves diferents cultures, comparteixen valors europeus comuns, tal i com queda expressat al projecte de Constitució.

■ Reflecteix la indivisibilitat dels drets polítics, civils, socials i sindicals.

■ Si votem No... estem abocats a una Europa de dues velocitats, amb un nucli dur al voltant de França i Alemanya...

■ Perill de fragmentació en el procés d'Unió Europea, especialment amb la recent ampliació.

■ La Unió reforça la seva legitimitat democràtica, es fa més transparent de cara a la ciutadania, simplifica els seus procediments i la seva estructura institucional i assegura un funcionament més eficaç.

■ El text aposta pel respecte de la diversitat cultural i lingüística d'Europa i s'autoimposa la preservació i desenvolupament del patrimoni cultural europeu. De fet, es prohibeix qualsevol tipus de discriminació per raó de nacionalitat o llengua, i la prohibició es podrà regular amb lleis o lleis marc europees.

■ Es compleixen els objectius que la Confederació Europea de Sindicats CES va marcar com a necessaris en un Tractat Constitucional Europeu ja que reflecteix l'evolució de la Unió segons un model federal equilibrat, practicant simultàniament la subsidiarietat, la complementarietat, la solidaritat i la cohesió social i defineix clarament els objectius, la jurisdicció, les missions i les competències de la Unió.

■ Es compleixen els objectius amb els que es va conformar la Convenció a Laeken:

- un millor repartiment i definició de les competències de la UE,
- una simplificació dels instruments de la UE,
- més democràcia, transparència i eficiència a la UE.

■ A l'Eurobaròmetre del mes de febrer (2004) un 77% de la població era favorable a l'adopció per part de la UE d'una Constitució. A l'Estat espanyol aquest percentatge superava el 80 %, com a molts altres estats de la Unió (només les opinions públiques sueques i britàniques es situaven per sota del 60%). La majoria es mostraven favorables a que els seus països facin concessions per a l'adopció d'aquesta constitució. La gran majoria dels europeus esperen més que una reforma institucional de la Unió. Desitgen sobretot una contribució eficaç per solucionar els principals problemes socials, el 90% dels enquestats es van referir específicament al problema de l'atur.

■ Aquesta Constitució no és només una declaració de grans principis acompanyats de mecanismes institucionals de gestió, sinó un instrument que defineix drets, objectius i polítiques per aconseguir-los.

■ Els compromisos de Niça permetien als estats membres establir mecanismes de bloqueig, i la Unió Europea estava permanentment en estat de paràlisi, cal superar aquesta situació. Si es compara, doncs, aquest document amb els Tractats CE/UE actualment en vigència pel Tractat de Niça, aquesta nova Constitució és millor i per als sindicats l'única postura pragmàtica i realista és recolzar-la.

■ Comparant amb el Tractat de Niça i també des d'una perspectiva específicament social, la Constitució europea marca, segons la CES, els següents avenços:

■ Reconeix específicament el pes dels interlocutors socials i de la cimera social tripartida.

■ L'economia social de mercat" i la "plena ocupació" figuraran entre els objectius de la Unió (al Tractat de Niça els termes són: "economia de mercat oberta" i "ocupació elevada"), així com la promoció de la "justícia social", la "solidaritat entre generacions" i la lluita contra l'exclusió social i la discriminació".

■ La igualtat de sexes serà un valor de la Unió.

■ La política social serà explícitament reconeguda com una "competència compartida" i no només com una competència "complementària".

■ La Constitució inclourà la Carta de Drets Fonamentals (amb importants drets socials), que serà jurídicament vinculant i es podrà interpel·lar al Tribunal Europeu de Justícia. La Carta reforça els drets fonamentals i els dona més visibilitat, inclosos els drets socials i sindicals.

■ S'integren a la Constitució disposicions relatives a les polítiques horitzontals sobre medi ambient, protecció dels consumidors, integració de la dimensió de gènere, de la mateixa manera que la clàusula social.

- S'instaura un fonament jurídic per als Serveis d'Interès Econòmic General.
- S'incorporen al Tractat noves possibilitats de coordinació econòmica a l'interior de la zona euro incloent la possibilitat de posar en marxa polítiques fiscals comunes, per exemple, taxes "verdes" mitjançant vot per majoria qualificada.
- Ja no es requereix unanimitat pels temes de seguretat social dels treballadors immigrants.
- La coordinació oberta serà reconeguda com a un instrument de política social i industrial; la Comissió pot proposar línies directrius, en particular en qüestions relacionades amb l'ocupació, la seguretat social i la política industrial.
- Es reconeix als ciutadans el dret a iniciativa; si arriben a reunir un milió de signatures d'un determinat nombre d'estats membres, tindran dret a demanar a la Comissió que sotmeti al legislador una proposta adient sobre qüestions en les que els ciutadans considerin que s'imposa un acte legal.

Idees força en contra

- A la llum de les exigències de la CES, és clar que el projecte de Constitució no és totalment satisfactori.
- Si comparem la versió final amb el projecte que va sorgir de la Convenció Europea, queda clar que s'han introduït regressions i restriccions i que la Conferència Intergovernamental (CIG) ha fet marxa enrera.
- Cal un major reconeixement del fet lingüístic, cultural, polític, i nacional català.
- Les afirmacions en defensa de la diversitat no acaben concretant un marc que permeti un reconeixement efectiu de les regions amb capacitat legislativa, com Catalunya.
- S'ha ignorat el treball elaborat per la Convenció Catalana per la Constitució europea, on es demanava un model d'Europa federal de caràcter plurinacional, on la UE es fonamentava en la legitimitat dels estats, dels ciutadans, però també de les col·lectivitats nacionals diferenciades.
- Sobre el reconeixement lingüístic del català:
 - Publicació en català de tots els documents europeus (els textos en català serien legalment vàlids).
 - Que tots els ciutadans es puguin dirigir en català a les institucions europees i siguin atesos en el mateix idioma.
 - El català llengua d'ús parlamentari.
- El Reconeixement institucional de Catalunya suposa la participació de la Generalitat en afers europeus i/o una política “regional europea” favorable a Catalunya.

- Suposa un avenç molt tímid en transparència i democratització de les institucions comunitàries.
- El model econòmic que propugna el projecte constitucional consagra l'economia de mercat en la qual la competència és lliure. Però no existeix un apartat on s'estableixin aquells serveis públics que quedarien fora d'aquesta lliure competència.
- Deixa poc marge per a polítiques econòmiques que no siguin de caràcter liberal.
- Les àrees en les quals s'exigeix unanimitat impedeix prendre decisions en contra d'un govern: la fiscalitat, la política exterior, alguns aspectes de la política social i la reforma de la mateixa Constitució.
- La política de defensa garanteix compatibilitat amb la política de defensa de l'OTAN. No es destaca el paper que la UE pot tenir com a mediatadora de conflictes.

FONTS:

- Convención Europea, *Proyecto de Tratado por el que se instituye una Constitución para Europa*. Roma, 18 de Julio de 2003
- UGT – CCOO, *Los sindicatos ante la Constitución Europea*
- Convergència Democràtica de Catalunya, *Projecte de Ponència sobre el Tractat Constitucional Europeu. Catalunya és Europa. 14è Congrés*. 13/9/2004. Barcelona
- Telenotícies.com, *El 66% dels consellers nacionals d'ICV avalen la tesi de Romeva i s'oposen a la Constitució*. 2/10/2004. Vilafranca del Penedès
- Ramil, Xosé. *Dèficit democràtic i absència de debats socials en el projecte de Constitució Europea*. 13/05/2004. Barcelona
- Declaració de Laeken sobre el futur de la Unió Europea.
- Comité Ejecutivo de la CES. *Un Tratado Constitucional para una Europa Social y de los ciudadanos. Contribución de la CES a la Convención Europea*. Bruselas, 9 y 10 de Octubre de 2002.
- Oficina de Extremadura en Bruselas. *Constitución de la UE: Una gran mayoría de personas demandan a sus gobiernos concesiones para alcanzar un futuro acuerdo*. Febrer, 2004
- El País. *Los sindicatos europeos proponen que se acelere la Constitución de la Unión Europea*. Economía. Pag.51 19 de Febrero de 2003. Madrid.
- C.Méndez, J.M. Fidalgo, J.Borrell, L.Garrido, C.Carnero. *Una Constitución para Europa social y del empleo*. 1 de Noviembre de 2002
- CES. *“La nueva Constitución es un paso adelante, pero deberían haber sido dos” Comunicado de prensa de la CES sobre la Cumbre Europea de 17 y 18 de Junio de 2004*

Constitució Europea UGT de Catalunya

- Consell Nacional de IC-V “Per una Europa més Democràtica, social i ecològica, no a aquesta Constitució” Vilafranca del Penedès. 2 i 3 d’octubre de 2004
- *Manifest* . Campanya “No a la Constitució Europea”
- *Resolució del Consell Internacional del Moviment Europeu*. Dublín 26 i 27 de juny de 2004
- ERC. Gabinet de premsa. *ERC demanarà el No a la Constitució Europea si l’Estat espanyol no fa gestos pel reconeixement polític, cultural i lingüístic de Catalunya*. 19 de juliol de 2004. Barcelona
- Romeva, R. “Constitució Europea: més enllà del referèndum” El Periòdic. 17/7/2004
- Unió Europea. *El proyecto de Constitución Europea elaborado por la Convención Europea. Presentación al ciudadano. Oficina de Publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas*. Luxemburgo,2004
- Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE) El procés de construcció europea. PSC 10 Congrés. Barcelona, 24 de juliol de 2004